

יהושע בן נון איש אשר רוח בו, וכתוב במלחמתו עם האמוריים [יהושע י]: "ויהי בנוסם מפני בני ישראל, הם במורד בית הורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות", נמצא שאבני אלגביש" הם ה"אבנים הגדולות", ונקראו כך כי ירדו "על גב איש", ושאר אבני הברד שנשארו עתידים ליפול במלחמת גוג ומגוג.

שנינו בבבלי תא שמברך על ראיית "אבן שבקש עוג מלך הבשן לזרוק על ישראל". ומפרשת הגמרא שדבר זה — גמרא גמירי לה. שכך אמר עוג: מחנה ישראל כמה הויה? — תלתא פרסי, איזיל ואיעקר טורא [הר] בר תלתא פרסי, ואישדי עליהו, ואיקטלינהו. אזל, עקר טורא בר תלתא פרסי ואייתי על רישיה, ואייתי קודשא בריך הוא עליה [על ההר] קמצי [נמלים⁽⁴⁵⁾], ונקבוה, ונחית ההר בצואריה, הוה בעי למשלפה, ונעשה נס ומשכי שיניה להאי גיסא ולהאי גיסא, ולא מצי למשלפה.

והיינו דכתיב [תהלים ג] "שני רשעים שברת", וכדרכי שמעון בן לקיש, דאמר רבי שמעון בן לקיש, מאי דכתיב "שני רשעים שברת"? — אל תקרי "שברת", אלא "שרבבת", והיינו שינוי של עוג שהשתרכבו.⁽⁴⁶⁾

וסופו של עוג כך היה: משה כמה הוה

למקום הנחל, שחזר למצבו הקודם אחר שמחנה ישראל עבר מעליו, חזו דמא דקא נפיק מביני טורי, אתו ואמרי להו לישראל, ואמרו ישראל שירה, היינו דכתיב [שם טו] "ואשד [שפך] הנחלים אשר נטה לשבת ער, ונשען לגבול מואב", ודרשוהו שנסוב על שפך דם האמוריים שנגרם על ידי שההר שבצד האמוריים נטה ממקומו אל ההר שבצד מואב.

שנינו בבבלי תא שמברך על ראיית "אבני אלגביש", ולא מצינו אבנים אלו במקרא אלא לגבי מלחמת גוג ומגוג, שנאמר [יחזקאל לח כב] "ונשפטתי אתו בדבר וכדם וגשם שוטף ואבני אלגביש, אש וגפירת אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמם רבים אשר אתו".

ומבררת הגמרא: מאי "אבני אלגביש"? — תנא "אבנים שעמדו באויר על גב [על ידי] איש, וירדו על גב איש". ומבאר הגמרא את כוונת התנא: "עמדו על גב איש" — זה משה, דכתיב בו "איש" בפסוק [שם יב ג]: "והאיש משה עניו מאד", וכתוב שהברד במצרים נעצר על ידי תפלתו, שנאמר [שמות ט לג] "ויפרוש כפיו אל ה'.... ויהדלו הקולות והברד, ומטר לא נתך ארצה", והיינו כי אפילו מה שכבר היה באויר לא הגיע לארץ. "ירדו על גב איש" — זה יהושע, דכתיב בו "איש" בפסוק [במדבר כז יח]: "קח לך את

המצורעים, לא היה על מקומם שם מחנה ישראל].

45. כך פירש רש"י, והערון [קמץ, ד] נקט שהם חגבים, והרש"ש הביא שכך פירש בכמה מקומות, אכן ביבמות [קכא ב] כתב רש"י ש"קמצי" הם "חגב או נמלה". ובמחברת

הערון [דחף] כתב שהכוונה לעוף הדוכיפת, שתרגמו [ויקרא יא יט] "נגר טורא", ע"ש שנקר את ההר, שהרי אין דרך חגב לנקר הר.

46. הרשב"א העיר שהרי הברכה נקבעה על ה"אבן" שבקש לזרוק, ואיך הביאה הגמרא שמחשבתו היתה לזרוק "הר". וביאר שבאמת